

Koncept územného plánu obce Podhorany
--

**ZÁVEREČNÉ STANOVISKO
Z POSÚDENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU**

Číslo: OU-KK-OSZP-2018/005696-30

vydané Okresným úradom Kežmarok, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Obec Podhorany

2. Identifikačné číslo

00326461

3. Adresa sídla

Obecný úrad Podhorany, Podhorany 114, 059 93 Bušovce, e-mail: maldur@stonline.sk

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Iveta Sabaková, tel. 0042566722665, e-mail: sabakova@trebisov.com

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Koncept územného plánu obce Podhorany

2. Charakter

Územnoplánovacia dokumentácia

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom Územného plánu obce Podhorany je zabezpečiť trvalý súlad všetkých činností v riešenom území :

- zhodnotiť súčasné podmienky pre rozvoj obce a na ich základe navrhnúť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia obce, vrátane vhodných rozvojových lokalít
- navrhnúť opatrenia na zvýšenie kvality životného prostredia v obci
- vymedziť plochy pre novú bytovú výstavbu
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj ekonomických aktivít v obci
- doriešiť dopravné problémy obce
- navrhnúť chýbajúce zariadenia technického a sociálneho vybavenia obce
- navrhnúť územno-technické opatrenia na zapojenie obce do systému cestovného ruchu a vytvoriť urbanistické podmienky na rozvoj turizmu v obci
- lokalizovať plochy pre verejnoprospešné stavby
- vymedziť časti obce, pre ktoré treba obstaráť a schváliť územné plány zóny

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu

Obsahom konceptu územnoplánovacej dokumentácie je návrh riešenia ďalšieho rozvoja obce Podhorany spracovaný v dvoch variantoch.

5. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Závazná je nadradená územnoplánovacia dokumentácia – Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Prešovského kraja

III. POPIS PRIEBEHU PRÍPRAVY A POSUDZOVANIA

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- Oznámenie o strategickom dokumente z 12.2016
- Zaslanie oznámenia o vypracovaní strategického dokumentu dotknutým orgánom (OÚ Kežmarok, Odbor starostlivosti o ŽP, list OU-KK-OSZP-/2017/002546-3/Kr z 17.02.2017), obci Podhorany a dotknutým obciam za účelom informovania verejnosti (OÚ Kežmarok, Odbor starostlivosti o ŽP, list OU-KK-OSZP-/2017/002546-2/Kr z 17.02.2017)
- ROZSAH HODNOTENIA strategického dokumentu „Územný plán obce Podhorany“ určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (OÚ Kežmarok, Odbor starostlivosti o ŽP, list OÚ-KK-OSZP-/2017/002546-16/Kr z 09.05.2017)
- Oznámenie o prerokovaní konceptu riešenia Územného plánu obce Podhorany a správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Podhorany (Obec Podhorany list č. 63/2018 zo dňa 31.01.2018)
- Predloženie správy o hodnotení strategického dokumentu dotknutým orgánom (OÚ Kežmarok, Odbor starostlivosti o ŽP, list OÚ-KK-OSZP-/2018/005696-19/Kr z 16.04.2018), obci Podhorany a dotknutým obciam za účelom informovania verejnosti (OÚ Kežmarok, Odbor starostlivosti o ŽP, list OÚ-KK-OSZP-/2018/005696-18/Kr z 16.04.2018)

2. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Obecné zastupiteľstvo obce Podhorany

3. Druh prijatia, rozhodnutia

Schválenie záväznej časti ÚPN-O uznesením v obecnom zastupiteľstve

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu

Strategický dokument „Územný plán obce Podhorany - koncept“, v katastrálnom území Podhorany je podľa § 4 ods. 1 predmetom posudzovania vplyvov strategických dokumentov podľa zákona NR SR č. 24/2006 O posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“)

Správu o hodnotení strategického dokumentu vypracoval EECS s.r.o., Tatranská 21/5242, 080 01 Prešov, Ing. Vladimír Jenčurák.

Správnosť a úplnosť údajov potvrdil svojím podpisom starosta obce Jozef Oračko v máji 2017.

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu

Okresný úrad Kežmarok, odbor starostlivosti o životné prostredie určil na spracovanie odborného posudku podľa § 36, ods. 2 zákona Ing. arch. Dušana Genčanského, zapísaného v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie podľa § 65, ods. 4 zákona.

Menovaný vypracoval odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení strategického dokumentu vrátane príloh, doručených stanovísk k nej, podkladových materiálov a doplňujúcich informácií poskytnutých obstarávateľom, spracovateľom správy o hodnotení, ako aj vlastných poznatkov problematiky realizácie obdobných územných plánov.

Konštatuje, že Správa o hodnotení strategického dokumentu pre posúdenie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia bola predložená z hľadiska poskytovaných údajov v kompletnom Zákonom stanovenom rozsahu. Bolo predložené variantné riešenie územnoplánovacej dokumentácie z vyhodnotením dvoch variant riešenia s cieľom vybrať vhodný variant riešenia z hľadiska budúceho optimálneho rozvoja obce. V predloženom komplexnom posúdení je výhodnejší variant č. 1.

Na základe vyššie uvedeného konštatuje, že predložená Správa o hodnotení strategického dokumentu dostatočne a primerane uvádza a analyzuje kladné a záporné vplyvy územnoplánovacej dokumentácie.

V oblasti vplyvov na obyvateľstvo je potrebné v rámci súborného stanoviska dôsledne vyhodnotiť a zapracovať prípadné pripomienky radových občanov. V oblasti vplyvov na vodné pomery, ako aj na chránené územia a ochranné pásma – zapracovať vhodné opatrenia na posilnenie prvkov ekologickej stability územia.

Na základe hodnotenia celkovej kvality predkladanej Správy o hodnotení strategického dokumentu konštatuje, že použité metódy hodnotenia boli adekvátne charakteru posudzovaného stupňa územnoplánovacej dokumentácie.

Vzhľadom na výsledky hodnotenia vplyvov územného plánu na životné prostredie dokumentované v Správe o hodnotení strategického dokumentu a vzhľadom na stanoviská a pripomienky vznesené v procese hodnotenia vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. ďalej konštatuje, že územnoplánovacia dokumentácia v navrhovanom variante č. 1 je realizovateľná za podmienok realizácie opatrení a rešpektovania podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia.

Na základe analýzy stavu, predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie a navrhovaných opatrení vo svojom posudku konštatuje, že návrh opatrení a určenie podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činnosti uvedených v predloženej Správe o hodnotení strategického dokumentu možno v celom rozsahu akceptovať.

Predložená Správa o hodnotení strategického dokumentu pre posúdenie vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia spĺňa požiadavky v zmysle Zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a doplnení niektorých zákonov. Správa o hodnotení strategického dokumentu a jej vyhodnotenie v zmysle zákona preukázali v dostatočnej miere, že koncept územného plánu obce Podhorany je v podstatnej miere v súlade s platnými normami a kritériami trvalej udržateľnosti a humánno-environmentálnej únosnosti. Negatívne efekty jeho uplatnenia pri riadení a usmerňovaní budúceho rozvoja riešeného územia sú eliminovateľné, resp. je ich možné ďalej obmedziť v zmysle navrhovaných opatrení a podmienok na ich vylúčenie, alebo zníženie.

Odporúča vydať kladné stanovisko posudzujúceho orgánu so stanovením podmienok a opatrení na vylúčenie, alebo zníženie negatívnych vplyvov územnoplánovacej dokumentácie v zmysle ďalej uvedeného návrhu záverečného stanoviska.

Odporúčania a závery z odborného posudku, ktorý menovaný vypracoval, boli využité ako podklad pri spracovaní záverečného stanoviska.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie

V zákonom stanovenom termíne boli obstarávateľovi predložené nasledovné písomné stanoviská:

Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy (list č. 2004/2018-5.3 10419/2018 zo dňa 22.02.2018)

S hľadiska ochrany a využitia nerastného bohatstva zasiela nasledovné stanovisko:

- *v katastrálnom území obce Podhorany sú evidované skládky odpadov. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii*
- *v predmetnom území sú na základe výpisu z Informačného systému environmentálnych záťaží evidované environmentálne záťaže. Pravdepodobné environmentálne záťaže môžu negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia*
- *v predmetnom území je zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Územie patrí do rájónu potenciálne nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.*
- *predmetné územie spadá do stredného až vysokého radónového rizika, čo môže negatívne ovplyvniť možnosti jeho ďalšieho využitia*
- *uvádza že informácie o geotermálnej energii v riešenom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra*

V závere svojho stanoviska vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- a) výskyt potenciálnych zosuvov*
- b) prítomnosť environmentálnych záťaží*
- b) výskyt stredného až vysokého radónového rizika*

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava 15, Odbor stratégie a rozvoja (list č. 08549/2018/OSR/32479 zo dňa 27.04.2018)

Má za oblasť dopravy k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Podhorany“ nasledujúce požiadavky a pripomienky:

- *rešpektovať Programové vyhlásenie vlády SR (2016 – 2020) za oblasť dopravy*
- *rešpektovať Konceptiu územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001 (uznesenie vlády SR č. 513/2011)*
- *postupovať podľa Stratégie rozvoja dopravy Slovenskej republiky do roku 2020 (uznesenie vlády SR č. 158/2010)*
- *rešpektovať Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014 – 2020*
- *postupovať v súlade s uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR*
- *rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma*
- *dodržať ochranné pásma dráh v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*
- *na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 135/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon)*
- *pri návrhu lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania, v pásmach s negatívnymi dopadmi vplyvmi z dopravy neodporúčame. V prípade potreby je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy*

a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení. Voči správcovo pozemných komunikácií a železničných tratí nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe

- v prípade návrhu nových lokalít situovaných v blízkosti cesty I. triedy I/77, alebo železničnej trate žiadame spracovať pre navrhované zámery hlukovú štúdiu

v koncepte Územného plánu obce Podhorany:

- na str. 19 a 22 žiadame opraviť nesprávne uvedenú cestu I/67, ktorá daným územím prechádza
- žiadame opraviť číslovanie železničnej trate podľa platných čísel grafikónových listov v Tabuľkách traťových pomerov Železníc Slovenskej republiky nakoľko ide o infraštruktúru
- odporúčame prepracovať formátovanie dokumentu – sprehládniť dokument zrušením nadbytočného niekoľko úrovňového číslovania (nahradiť odrážkami, ucelenými odsekmi a pod.)

Prešovský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov (list č. 04443/2018/ODDUPZP-2 zo dňa 24.04.2018)

Berie na vedomie správu o hodnotení strategického dokumentu a pri dodržaní navrhovaných opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie nemá k nej pripomienky.

Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov (list č. OU-PO-OSZP1-2018/011690-04 zo dňa 22.03.2018)

Na základe oboznámenia sa s dokumentáciou konceptu ÚPN obce Podhorany a vychádzajúc zo stanoviska ŠOP SR, Správy PIENAP (č. PIENAP/40-002/18 z 27.02.2018) z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny má k predloženej dokumentácii tieto pripomienky:

- vo výkrese ochrany prírody vykresliť všetky prvky ÚSES na miestnej úrovni podľa ich vymedzenia v texte sprievodnej správy
- lokality L1 a L2 z variantu 1 vykresliť tak aby tieto lokality nezasahovali do prípadných iných prvkov ÚSES
- miestne komunikácie na funkčných plochách L1 a L2 odporúča riešiť s obojstranným zeleným pásom
- všetky prvky ÚSES, vrátane regionálnych a nadregionálnych označiť vo výkrese tak, aby bola možná ich identifikácia podľa textu sprievodnej správy
- do výkresu ochrany prírody vykresliť podľa podkladov Správy PIENAP plochy, ktoré patria medzi najhodnotnejšie mokrade v riešenom území a ktoré je potrebné nepoškodzovať a zachovať
- všetky pozemky v zastavanom území obce, ktoré sú podľa ÚSES určené ako prvky ÚSES označiť v komplexnom výkrese ako funkčné plochy ekostabilizačné
- v území mimo hranice ZÚO navrhnuť línie pre výsadbu drevinovej krajinnej zelene typu vetrolamov, medzí, zelene pozdĺž účelových komunikácií, a pod.

Okresný úrad Prešov, Odbor opravných prostriedkov, Námestie mieru č. 3, 080 01 Prešov (list č. OU-PO-OOP6-2018/013513 z 26.02.2018)

Pri návrhoch použitia PP pre nepoľnohospodárske účely žiada rešpektovať zásady ochrany PP v zmysle ustanovení § 12 zákona o ochrane a využívaní PP. Pri navrhovaní lokalít na záber PP využívať predovšetkým voľné kapacity v hraniciach zastavaného územia, nevyužívané prieluky, prípadne lokality nadväzujúce bezprostredne na hranicu súčasne zastavaného územia.

Na základe uvedeného, po zvážení a posúdení oboch variantov vyhodnotených v koncepte územnoplánovacej dokumentácie obce Podhorany odporúča ďalej spracovať ako najoptimálnejší variant 1.

Okresný úrad Kežmarok, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Huncovská 1, 060 01 Kežmarok (list č. OU-KK-OSZP/2017/012917-2/Ká zo dňa 07.05.2018)

Z hľadiska odpadového hospodárstva súhlasí s vypracovanou Správou o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Podhorany“ bez pripomienok.

Okresný úrad Kežmarok, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Huncovská 1, 060 01 Kežmarok (list č. OU-KK-OSZP/2018/005559-002/Bo zo dňa 08.03.2018)

Navrhovaný koncept územného plánu obce Podhorany, je z hľadiska ochrany vodných pomerov možné prerokovať za tejto podmienky: Ďalšie stupne územnoplánovacej dokumentácie obce Podhorany predložiť orgánu štátnej správy na vyjadrenie.

Okresný úrad Kežmarok, Odbor krízového riadenia, Dr. Alexandra 61, 060 01 Kežmarok (list č. OU-KK-OKR-2018/003264-004 zo dňa 18.04.2018)

K Správe o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Podhorany“ nemá pripomienky a s predloženou správou súhlasí.

Okresný úrad Kežmarok, pozemkový a lesný odbor, Mučeníkov 4, 060 01 Kežmarok (list č. OU-KK-PLO-2018/03906-2 zo dňa 26.02.2018)

Z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy s prihliadnutím na ustanovenia § 12 zákona o ochrane a využívaní PP je optimálnejší variant č. 1

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade, Zdravotnícka 3, 058 97 Poprad (list č. KK 1574/2/2018/HŽP/MSM zo dňa 26.04.2018)

Súhlasí s predloženou Správou o hodnotení a konceptom riešenia strategického dokumentu – Územného plánu obce Podhorany.

Zároveň žiada dodržať ochranné pásmo pohrebiska v zmysle zákona NR SR č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, v ktorom sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby s pohrebníctvom.

Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, 080 01 Prešov (list č. KPUPO-2018/8998-2/31902/OL zo dňa 24.04.2018)

Súhlasí so Správou o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Podhorany“ pri dodržaní týchto podmienok:

- Pre zabezpečenie ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk je nevyhnutné postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní
- Do územnoplánovacej dokumentácie zapracovať požiadavky, ktoré KPÚ Prešov zaslal obstarávateľovi územnoplánovacej dokumentácie – obci Podhorany stanoviskom zo dňa 07.03.2018, číslo KPUPO-2018/5129-2/18219/OL

Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava (list č. 7301/2018/ROP-002/5298 zo dňa 22.02.2018)

Neuplatňuje pripomienky k predmetnej územnoplánovacej dokumentácii upozorňuje však na skutočnosť, že v zmysle ustanovení § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Dopravným úradom nasledujúce stavby:

- Stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona)
- Stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných a umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona)
- Zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona)
- Zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona)

HYDROMELIORÁCIE, štátny podnik, Vrakunská 29, 825 63 Bratislava (list č. 734-2/120/2018 zo dňa 02.03.2018)

Oznamujú že na jednotlivých riešených lokalitách Konceptu územného plánu obce Podhorany neevidujú žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.

Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice (list č. 326/HR/5283310/2018 zo dňa 25.06.2018)

Vyjadrenie VSD a. s. k návrhu ÚPN-O:

- Stav siete NN a VN je v súčasnosti vyhovujúci a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo pri dodržaní predpísaných parametrov elektroenergetickej siete. V súčasnosti ani v strednodobom pláne nie je naplánovaná zo strany VSD a. s. Košice žiadna rekonštrukcia el. vedenia v k.ú. obce Podhorany. V dlho dobom horizonte je uvažovaná úprava VN kmeňového vedenia V220 na dvojité vedenie VN, podľa situácie v
- Návrh zabezpečenia elektrickej energie pre prípadný plánovaný rozvoj obce je potrebné v územnom pláne riešiť komplexne aj s uvažovaním nárastu jestvujúcich odberov elektriny podľa očakávaného trendu zaťaženie v zmysle pravidiel energetiky. V prípade potreby zaústenia novej trafostanice, žiadame ju umiestniť čo najbližšie do centra predpokladaných odberov. Odporúčame navrhovať trafostanice transformátorom maximálneho výkonu 400 kVA v súlade so štandardnými riešeniami energetických sietí v zásobovacej oblasti VSD a.s. Miesto osadenia TS musí spĺňať podmienku pre maximálne dĺžky NN vývodov z trafostaníc do 500 m. Pre zástavbu podľa variantov 1 a 2 navrhovať transformačné stanice blokové kioskové a VN prípojky v intraviláne ako zemné káblové. K lokalizácii a potrebe ďalších nových transformačných staníc, resp. VN vedení sa vyjadríme po zverejnení návrhu funkčných plôch
- Pri navrhovaní zástavby podľa konceptu – variant č. 1 žiadame dodržať ochranné pásma existujúcich VN vzdušných vedení v zmysle § 43 zákona 251/2012 Z.z.

Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s., Hraničná 662/17, 058 01 Poprad (list č. 413/2018/226/IS/16 zo dňa 14.02.2018)

Pri spracovaní územného plánu odporúčame uviesť vodovody a kanalizácie v zozname verejnoprospešných stavieb a dodržať ochranné pásma vodovodu a kanalizácie.

Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Košice, Ďumbierska 14, 041 59 Košice (list č. CS SVP OZ KE zo dňa 06.03.2018)

Na vodných tokoch pretekajúcich k.ú. Podhorany nebol v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami určený rozsah inundačného územia. Do doby jeho určenia sa vychádza z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami. Vodný tok Vojnianský potok preteká predmetným územím neupraveným korytom a nemá dostatočnú kapacitu na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).

Na Vojnianskom potoku eviduje povodňové situácie kedy dochádza k vybreženiu vody z koryta tokov a k zaplaveniu priľahlých území. Vzhľadom k uvedenému upozorňuje na navrhované plochy občianskeho vybavenia, komunitné centrum, škola a plochy športu, športový areál a na plochy pre bývanie v blízkosti Vojnianského potoka, ktoré žiada situovať mimo záplavové územie Q₁₀₀ Vojnianského potoka.

Pre výkon vodnej správy vodných tokov požaduje ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás minimálne 5 m od brehovej čiary vodných tokov.

Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi, Markušovská cesta 1, 052 01 Spišská Nová Ves (list č. 165-984/2018 zo dňa 29.05.2018) a (list č. 165-341/2018 zo dňa 14.02.2018)
Nemá pripomienky a námietky.

Obec Holumnica, 059 94 Holumnica č. 32 (list č. HO-2018/184-OÚ zo dňa 03.05.2018)
Nemá pripomienky

Po vyhodnotení stanovísk účastníkov procesu posudzovania predložených k správe o hodnotení a vyhodnotení záverov z verejného prerokovania možno konštatovať, že sa jedná prevažne o súhlasné stanoviská bez pripomienok resp. súhlasné stanoviská s vecnými pripomienkami.

Pre určenie vhodného variantu návrhu riešenia (variant č. 1) je významným stanoviskom vyjadrenie Okresného úradu Prešov, Odboru opravných prostriedkov, v ktorom sa konštatuje, že nakoľko vo variante č. 1 je navrhnutý menší záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu odporúča riešenie podľa varianty č. 1

Z hľadiska určenia vhodnej polohy pre umiestnenie novej navrhovanej výstavby sú určujúce predovšetkým lokálne terénne a prírodné podmienky a stanovisko Ministerstva životného prostredia SR, Odboru geologickej správy v ktorom upozorňuje na potenciálny výskyt zosuvov, prítomnosť environmentálnych záťaží a výskyt stredného až vysokého radónového rizika v niektorých častiach riešeného územia, ktoré negatívne ovplyvňujú možnosti využitia daného územia pre stavebné účely.

V zmysle stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade je potrebné v návrhu územného plánu rešpektovať ochranné pásmo pohrebiska v ktorom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby s pohrebníctvom.

Na základe priebehu a výsledkov verejného prerokovania, ako aj samotného procesu hodnotenia vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie možno konštatovať, že ďalší zástupcovia verejnosti nemajú z hľadiska vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva námietky ani k navrhovanému strategickému dokumentu, ani k Správe o hodnotení strategického dokumentu, resp. nevyužili možnosť pripomienkovať ich v rámci procesu hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

Zároveň je možné konštatovať že v žiadnom z doručených stanovísk nie sú uvedené také pripomienky, ktoré by neumožňovali schválenie navrhovaného strategického dokumentu. Vo väčšine prípadov pripomienky vychádzajú z platných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľstva a požadujú ich rešpektovanie. Opodstatnené pripomienky sú akceptovateľné a je ich potrebné zohľadniť v ďalšej etape prác na územnoplánovacej dokumentácii.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery

Verejné prerokovanie konceptu územného plánu obce Podhorany, ako aj prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu sa konalo na Obecnom úrade v obci Podhorany. Prerokovania sa zúčastnili zástupcovia obstarávateľa, Okresného úradu Kežmarok, odboru

starostlivosti o životné prostredie, zhotoviteľa konceptu územného plánu, spracovateľa správy o hodnotení strategického dokumentu a verejnosť. Cieľom verejného prerokovania bolo vysvetlenie návrhu územného plánu.

Prerokovanie otvoril starosta obce Jozef Oračko. Návrh riešenia konceptu územného plánu obce Podhorany v oboch variantoch predstavil zástupca zhotoviteľa. V rámci diskusii vystúpili zúčastnení s jednotlivými pripomienkami. V závere bolo konštatované, že so všetkými námietkami a pripomienkami sa po ich vyhodnotení bude ďalej obstarávateľ zaoberať a budú zapracované do súborného stanoviska a pokynov pre dopracovanie konceptu riešenia ÚPN-O Podhorany do etapy konečného návrhu.

IV. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

V rámci hodnotenia predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhadu ich významnosti sú jednotlivé vplyvy z ohľadom na stupeň územnoplánovacej dokumentácie dostatočne a primerane identifikované. Správa o hodnotení strategického dokumentu analyzuje kladné a záporné vplyvy územnoplánovacej dokumentácie. Z hľadiska každého vplyvu je uvedené porovnanie oboch variantov s výberom výhodnejšieho variantu (prípadne sú rovnocenné).

Správa o hodnotení strategického dokumentu „Konceptu územného plánu obce Podhorany“ obsahuje v kapitole „Údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia“, vplyvy z navrhovaných investícií a navrhovaného využitia jednotlivých funkčných plôch na území obce v období postupnej realizácie konkrétnych zámerov (v oboch variantoch) podľa schválenej územnoplánovacej dokumentácie.

Hodnotenie vychádza z charakteristiky požiadaviek realizácie územnoplánovacej dokumentácie na vstupy a výstupy uvedené v kapitolách B.I.1 až B.I.5 (vstupy) a B.II.1. až B.II.6. (výstupy). Táto časť je prehľadne podrobne spracovaná, doplnená tabuľkami a výpočtami. Údaje sa opierajú o súčasné, ako aj navrhované kapacity uvádzané v územnoplánovacej dokumentácii v 2 variantoch.

V časti údaje o výstupoch sú jednotlivé kapitoly doplnené o konkrétne návrhy ÚPN-O. Treba si uvedomiť, že postupná etapovitá (v čase návrhového obdobia) realizácia jednotlivých navrhovaných zámerov podľa územného plánu len zmierni celkový dopad územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a bezprostredné okolie obce. Na druhej strane je treba počítať s negatívami a časovo dlhším dopadom vplyvov predovšetkým z nákladnej automobilovej dopravy v čase realizácie ucelených rozsiahlejších investícií z verejnoprospešných stavieb.

Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia sa opiera o komplexne a podrobne spracovanú kapitolu charakteristiky súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia, ktoré predstavuje administratívno-správne územie obce Podhorany tvoriace súčasne katastrálne územie obce.

V rámci kapitoly hodnotenia predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhadu ich významnosti sú jednotlivé vplyvy stručne vyhodnotené.

Vplyvy sú pre každé prostredie osobitne prehľadne identifikované bez podrobnejšieho popisu.

Z hľadiska každého vplyvu by bolo vhodné uviesť porovnanie oboch variantov s výberom výhodnejšieho variantu.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Pre katastrálne územie obce Podhorany platí t. č. 1. stupeň územnej ochrany podľa zákona OpaK, nenachádzajú sa tu ani do neho nezasahujú plochy sústavy NATURA 2000 a chránené územia národnej siete.

VI. ZÁVERY

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

s a o d p o r ú č a

vydať kladné stanovisko posudzujúceho orgánu ku konceptu územného plánu obce Podhorany so stanovením podmienok a opatrení na vylúčenie, alebo zníženie negatívnych vplyvov územnoplánovacej dokumentácie v zmysle ďalej uvedeného návrhu časti VI./3 záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia a vznesené požiadavky je potrebné zahrnúť do súborného stanoviska a pokynov pre vypracovanie konečného návrhu územnoplánovacej dokumentácie.

2. Odporúčaný variant

Správa o hodnotení strategického dokumentu bola predložená s vyhodnotením troch variantov vrátane nulového variantu, ktorý pre potreby posúdenia konceptu územného plánu obce Podhorany predstavuje súčasný stav využívania územia obce.

Oba navrhované varianty v zásade splňajú ciele riešenia územného plánu, požadované v jeho zadaní. Základný rozdiel je v lokalizácii a rozsahu návrhu obytných plôch pre predpokladaný nárast obyvateľstva v návrhovom období.

Variant č. 1 rieši rozvoj plôch pre bývanie v juhovýchodnej časti obce a v lokalitách jestvujúcej bytovej zástavby.

Variant č. 2 rieši rozvoj plôch pre bývanie v južnej časti obce a v lokalitách jestvujúcej bytovej zástavby.

Komunikačná kostra obce je v oboch variantoch totožná a nadväzuje na už založenú komunikačnú sieť.

Z hľadiska životného prostredia boli v prieskumoch a rozboroch a v krajinno-ekologickom pláne identifikované environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť. Koncept ÚPN-O obce Podhorany tieto problémy rieši a navrhuje opatrenia na ich odstránenie. V riešení rozvoja obce sú navrhované zámery prevažne s pozitívnym vplyvom na životné prostredie a obyvateľstvo obce. Z tohto dôvodu je možné konštatovať, že nulový variant neprestavuje najvhodnejší variant z hľadiska vplyvov na životné prostredie.

Z celkového hodnotenia jednotlivých kritérií vyšiel ako výhodnejší variant č. 1 oproti variantu č. 2. Oba navrhované varianty sú výhodnejšie ako zachovanie rozvoja bez platného územného plánu obce.

V Správe o hodnotení strategického dokumentu sa vyhodnotením kritérií potvrdil ako výhodnejší variant č. 1, avšak k rozhodnutiu v tomto smere musí tiež prispieť prerokovanie

konceptu ÚPN-O a prerokovanie podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie – časti o posudzovaní strategických dokumentov.

Výber optimálneho variantu rozvoja nemožno zúžiť na úzky okruh vybraných kritérií prípadne na všeobecné kritérium menšieho dopadu na prírodné prostredie. Výber optimálneho variantu koncepcie ÚPN-O predstavuje komplexnú kategóriu vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých ďalších vplyvov, dôsledkov či dopadov, ako sú vplyvy na zdravie, environmentálne a sociálno-ekonomické dôsledky či územno – technické dopady.

Naviac skutočné kapacity, situovanie jednotlivých zámerov, alebo objektov, ako aj samotné urbanisticko architektonické riešenie je pri predprojektovej príprave určitých investícií podmienené záverečným stanoviskom MŽP SR podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vzhľadom na výsledky hodnotenia vplyvov územného plánu na životné prostredie dokumentované v Správe o hodnotení strategického dokumentu, na priebeh posudzovania strategického dokumentu, stanoviská predložené v priebehu posudzovania, rozsah hodnotenia, verejné prerokovanie a odborný posudok vyplynulo, že odporúča sa variant č. 1.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu

Na základe správy o hodnotení strategického dokumentu, celkových výsledkov procesu posudzovania pripomienok a stanovísk dotknutých orgánov štátnej správy, organizácií, verejného prerokovania zámeru, odborného posudku sa odporúčajú zapracovať do návrhu ÚPN-O Podhorany tieto pripomienky:

V časti opatrení na riešenie vplyvov na obyvateľstvo

- návrhmi na vytvorenie podmienok pre zvýšenie kvality obytného prostredia a celým súborom opatrení a návrhov na revitalizáciu urbanizovaného a krajinného prostredia sa prispeje k skvalitneniu podmienok života obyvateľov obce

V časti opatrení pre usporiadanie územia z hľadiska zabezpečenia ekologickej stability a biodiverzity

- zásahy do prírodného prostredia usmerňovať tak, aby boli zachované všetky prvky územného systému ekologickej stability
- spôsob využitia územia usmerniť tak, aby sa neznížila ekologická kvalita územia
- zamedzovať neopodstatneným výrubom drevín v miestnych biokoridoroch, predovšetkým v sprievodnej vegetácii tokov. Tie je možné realizovať len v súvislosti so správou toku v prípadoch ohrozujúcich bezpečnú prevádzku toku
- regulovať zámerné rozširovanie nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovať výskyt, veľkosť populácií a spôsob šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovať nepôvodné druhy, ktoré sa samovoľne šíria a vytláčajú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť
- rekonštrukciu alebo návrh nových 22 kV elektrických vedení riešiť kabelážou v zemi, resp. osadením zábran proti dosadaniu vtáctva na stĺpy vedenia
- uplatňovať výsadbu pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov
- zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe
- vo výkrese ochrany prírody vykresliť všetky prvky ÚSES na miestnej úrovni podľa
- lokality L1 a L2 z variantu 1 vykresliť tak aby tieto lokality nezasahovali do prípadných iných prvkov ÚSES
- miestne komunikácie na funkčných plochách L1 a L2 riešiť s obojstranným zeleným pásom
- všetky prvky ÚSES, vrátane regionálnych a nadregionálnych označiť vo výkrese tak, aby bola možná ich identifikácia podľa textu sprievodnej správy

- do výkresu ochrany prírody vykresliť podľa podkladov Správy PIENAP plochy, ktoré patria medzi najhodnotnejšie mokrade v riešenom území a ktoré je potrebné nepoškodzovať a zachovať
- všetky pozemky v zastavanom území obce, ktoré sú podľa ÚSES určené ako prvky ÚSES označiť v komplexnom výkrese ako funkčné plochy ekostabilizačné
- v území mimo hranice ZÚO navrhnúť línie pre výsadbu drevinovej krajinej zelene typu vetrolamov, medzí, zelene pozdĺž účelových komunikácií, a pod.
- pri navrhovaní nových lokalít na záber PP využívať predovšetkým voľné kapacity v hraniciach zastavaného územia, nevyužívané prieluky, prípadne lokality nadväzujúce bezprostredne na hranicu súčasne zastavaného územia.

V časti opatrení na ochranu prírodných zdrojov a na znižovanie negatívneho pôsobenia stresových javov

- zabezpečiť ochranu prírodných zdrojov
- zabezpečiť ochranu zdrojov pitnej vody
- chrániť plochy poľnohospodárskych pôd pred eróziou realizáciou systémov ochranných agrotechnických opatrení
- zvyšovať podiel nelesnej drevinovej vegetácie
- vylúčiť zhoršovanie kvality povrchových a podzemných vôd
- realizovať opatrenia na zníženie produkcie odpadov, účinný separovaný zber a zhodnocovanie odpadov
- zamedziť vhodnými opatreniami znečisteniu organickými a anorganickými druhmi odpadov z priemyselnej a individuálnej činnosti realizovanej v katastrálnom území obce
- dodržať ochranné pásma dráh v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 135/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon)
- pri návrhu lokalít v blízkosti pozemných komunikácií a železničných tratí je nevyhnutné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov.
- v prípade potreby navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení.
- v prípade návrhu nových lokalít situovaných v blízkosti cesty I. triedy I/77, alebo železničnej trate spracovať pre navrhované zámery hlukové štúdiu
- dodržať ochranné pásmo pohrebiska v zmysle zákona NR SR č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, v ktorom sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby s pohrebníctvom.
- pre výkon vodnej správy vodných tokov ponechať voľný nezastavaný manipulačný pás minimálne 5 m od brehovej čiary vodných tokov.

V rámci týchto opatrení sú obsiahnuté aj opatrenia technické Je to dané tým, že opatrenia na ochranu životného prostredia, na ochranu územia pred povodňami, zosuvmi a pod. sú potrebné technické opatrenia, ktorými sa kvalita ŽP dosiahne. Obsiahnuté sú aj opatrenia organizačné, ktoré sú dôležité z hľadiska zabezpečenia prevádzky územia, ako i zabezpečenia jeho ochrany.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu

Záverečnému stanovisku k Správe o hodnotení strategického dokumentu „Koncept územného plánu obce Podhorany“ predchádzalo podrobné preštudovanie správy, konceptu ÚPN-O, všetkých doložených stanovísk a posudku. Pri posudzovaní boli zvažované možné negatívne vplyvy územného plánu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, vrátane možných rizík z havárií a predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

V rámci procesu posudzovania neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by po realizovaní opatrení navrhovaných v správe o hodnotení a v záverečnom stanovisku, závažným spôsobom ohrozovali životné prostredie, alebo zdravie obyvateľov dotknutých obcí. Voči realizácii navrhovanej činnosti neboli vznesené námietky zo strany orgánov štátnej správy a verejnosti, ktoré by boli dôvodom na zamietavé stanovisko.

Odporúčanie realizovať návrh na komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania riešeného územia podľa predloženého konceptu územnoplánovacej dokumentácie vyplýva z nasledovných skutočností:

- zhodnotením vplyvov nebolo preukázané zhoršenie parametrov sociálneho, ekonomického ani prírodného prostredia v porovnaní s nulovým variantom reprezentujúcim súčasný stav v riešenom území;
- uskutoční sa celkové zhodnotenie riešeného územia čo možno hodnotiť pozitívne pre rozvoj obce ako celku;
- posúdením predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na všetky zložky životného prostredia ako aj na genofond a biodiverzitu prírodného prostredia nedôjde k narušeniu ekologickej stability záujmového územia;
- navrhované územnotechnické riešenia spolu s odporúčenými opatreniami budú schopné eliminovať negatívne vplyvy územnoplánovacej dokumentácie na prípustnú mieru;
- všetky stanoviská, ktoré obstarávateľ správy o hodnotení obdržal boli súhlasné - konkrétne požiadavky v nich obsiahnuté je možné zohľadniť v konečnom návrhu ÚPN-O
- ďalšie nevyhnutné opatrenia na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľstva a opodstatnené pripomienky, ktoré vyplynuli z procesu posudzovania, sú zohľadnené v kapitole VI/3 záverečného stanoviska a podmieňujú jeho realizáciu.

Záverečné stanovisko je vypracované podľa výsledkov procesu posudzovania, zohľadňuje pripomienky a požiadavky uvedené v doručených stanoviskách k správe o hodnotení, odborného posudku a verejného prerokovania súvisiaceho s posudzovaním podľa zákona.

5. Návrh monitoringu

V súvislosti s ďalším využitím územného plánu pri riadení investičnej výstavby, návrhu priestorového usporiadania a funkčného využívania riešeného územia je potrebné poprojektovú analýzu zamerať na:

- monitorovanie zaťaženia prírodného prostredia a pravidelné kontroly a monitoring území, sledovanie svahových deformácií s rôznym stupňom aktivity (v súčinnosti s Okresným úradom Kežmarok, odborom starostlivosti o životné prostredie);
- pravidelné vyhodnocovanie dodržania povolených limitných emisných hodnôt podľa prílohy č.1 vyhlášky MŽP SR č. 705 /2002 o kvalite ovzdušia
- pravidelné vyhodnocovanie dodržania povolených hodnôt vypúšťania odpadových vôd cez navrhovanú obecnú ČOV do recipientu
- pravidelné kontroly a zamedzovanie vzniku nelegálnych skládok odpadov v okolí obce a v lesných komplexoch.

Na základe operatívneho a komplexného vyhodnocovania výsledkov monitorovania podľa § 39 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. je obstarávateľ povinný v prípade ak sa zistí, že skutočné

vplyvy navrhovanej činnosti sú horšie, ako sú uvedené v hodnotiacej správe, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s predpokladaným, v súlade s podmienkami uvedenými v rozhodnutiach o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Okresný úrad Kežmarok, odbor starostlivosti o životné prostredie
Huncovská č. 1, 060 01 Kežmarok

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ing. Pavol Krigovský
vedúci odboru
Okresný úrad Kežmarok, odbor starostlivosti o životné prostredie

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

16.08.2018